

Ἄξιον δὲ σημειώσεως νομίζομεν ὅτι οἱ γείτονες ἡμῶν Ἰταλοὶ καταγίνονται ἀπὸ τινῶν ἐτῶν εἰς τὴν μελέτην τῆς ἡμετέρας γλώσσης καὶ μάλιστα τῆς καθομιλουμένης. Ἐκ τινῶν δὲ ὑποσημειώσεων τοῦ ἀνα χειρὸς βιβλιδίου μαρτυροῦμεν (σελ. 33) ὅτι εἰς διάφορα μέρη τῆς Ἰταλίας ἐξεδόθησαν μελέται ἀποθλέπουσαι εἰς τὴν γλῶσσαν καὶ τὴν δημοτικὴν ποίησιν. «Ἡ ἀληθὴς Ἰταλία, λέγει ἀλλαχοῦ ὁ συγγραφεὺς, περιέχει χώρας ἐν αἷς διὰ λόγους εἴτε ξένης ἐξουσίας, ὥς ἐν Κορσίδι, Μεσίτη καὶ Νύσση, εἴτε γειτονίας ὥς ἐν Ἰστρίᾳ καὶ Τιρόλῳ, εἴτε ἐποικήσεως ὥς ἐν Ὀτράντῳ καὶ Καλαβρίᾳ, ὁμιλοῦνται καὶ σήμερον ὥς καὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ γαλλικὰ εἰ καὶ διεφθαρμένα, καὶ γερμανικὰ, καὶ μίγμα τι τῶν ἀριστοκρατικῶν διαλέκτων, καθαρώτερον δὲ ἐλληνικὰ, ἀλβανικὰ καὶ σλαβικὰ. . . Ὁ Κομπαρέττης καὶ μετ' αὐτὸν ὁ Μορόζης ἐδημοσίευσαν πολλὰ ἄσματα ἐλληνικὰ τῆς Καλαβρίας καὶ τοῦ Ὀτράντου· καὶ τινὰ δὲ ἕτερα ἐλπίζω νὰ ἐκδοθῶσι παρ' ἐμοῦ »¹⁾).

Καὶ ταῦτα μὲν οἱ Ἰταλοὶ ὥς πρὸς τὴν ἡμετέραν γλῶσσαν· ἡμεῖς ὁμῶς καὶ τοὶ τρέφομεν πάντοτε πρὸς αὐτοὺς ἀδελφικὰ αἰσθήματα, καὶ τοὶ δὲν ἀγνοοῦμεν ὅτι ἀπὸ τῆς ἰταλικῆς φιλολογίας καὶ ἐπιστήμης ἔχομέν τι νὰ ὠφεληθῶμεν, καθὼς καὶ ἀπὸ τῶν βιβλιοθηκῶν αὐτῶν ἐν αἷς κεῖνται κειμήλια σχέσιν ἔχοντα πρὸς τὴν μεσαιωνικὴν ἡμῶν ἱστορίαν, παραμελοῦμεν ὁμῶς τὴν μελέτην αὐτῆς, ἐνῶ οὐχὶ πρὸ πολλῶν ἐτῶν καὶ ἐσπουδάζομεν τὴν ἐναρμόνιον καὶ πλουσίαν ταύτην γλῶσσαν, ἐπιτηδεῖαν ὑπὲρ πᾶσαν ἄλλην εἰς εὐληπτον ἐρμηνείαν καὶ τῶν δυσκολωτέρων ἐννοιῶν. Ἐπειδὴ δὲ καὶ αἱ μεταξὺ τῶν δύο γειτόνων ἐθνῶν σχέσεις δὲν θέλουσι βραδύνει ν' ἀναπτυχθῶσιν ἔτι μάλλον, ἐπάναγκες νὰ ἐπαναλάβωμεν τὴν σπουδὴν τῆς ἰταλικῆς.

—

ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ²⁾).

- 4 Εἰς τερπνὴν χώραν σοβαρὰ
ἐνῶ προβαίνει ἡ πρωΐα,
σαίει ὀλόχρυσά πτερὰ
καὶ φεύγ' ἡ μέλαινα σκοτία.
- 3 Εἶναι στολή της ἡ σιγὴ,
καὶ ὁ ὀρίζων σύντροφός της,

¹⁾ Αὐτ. σελ. 7.

²⁾ Τὸ ἀνωτέρω ποιημάτιον, μὴ στεροῦμενον μήτε φαντασίας μήτε στιχουργικῆς εὐχερείας, τοῦτο ἔχει τὸ ἀξιοσημείωτον ὅτι ἐγράφη ὑπὸ ἀνθρώπου ἀμοίρου παιδείας καὶ ἐν ἐρημίᾳ σχεδὸν ἀνατρεφέντος. — ΣΗΜ. ΠΑΝΔ.

πρῶτος σταθμός της ἡ αὐγὴ,
καὶ ἡ γῆ εἶναι ἐσχατός της.

- 3 Τὴν ἔλευσιν της τὰ πτηνὰ
μὲ γλυκεῖς ἤχους ἐχαιρέτων,
ἐν ᾧ εἰς εὐδρόσα βουνὰ
μὲ πτερυγίσματα ἐπέτων.

- 4 Νέα βοσκὸς τὴν καλλονὴν
τερπνῆς πρωΐας νὰ θαυμάσῃ,
περᾶ κοιλάδα ὀρεινὴν
καὶ παρεισδύει εἰς τὰ δάση.

- 5 Νέμετ' εἰς ἔδαφος παχὺ
τὸ ποίμνιόν της ἐσπαρμένον,
κ' αὐτὴ πλανᾶται μοναχὴ
ἐπὶ στρωμάτων ἀνθισμένων.

- 6 Σιγᾷ τὸ ρεῦμα τῶν πηγῶν,
καὶ σιγᾷ τρέμων κάθε κλόνος·
τὴν βοσκὸν σέβεται σιγῶν
κι' αὐτὸ τὸ βάθος τοῦ δρυμῶνος.

- 7 Μόλις τὴν εἶδεν ἀηδὼν,
κ' εὐθὺς ἐκόπη ἡ ᾠδὴ της·
κρίνεται τάχα τῶν ᾠδῶν
προσφορωτέρα ἡ σιγὴ της;

- 8 Τάχα ἐξέστη; ἀλλ' εὐθὺς
καὶ πάλιν ᾄδουσα ἠρώτα,
— Τρέμοντα φύλλα, τοὺς βαθεῖς
κρημνοὺς ὁράτε κεχνηότα;

- 6 Βλέποντες, κλάδοι, καλλονὴν
βουκόλου, κλίνετε αὐχένα;
ἢ παριστάνετε σκηνὴν
φαιδρὰν εἰς ὄμματα παρθένα; —

- 10 Ἀλλ' ὁ ἀὴρ δὲν ἡμπορεῖ
τὴν λάλον γλῶσσάν του νὰ στήσῃ,
μετὰ βοῶν μόνος χωρεῖ
κ' ὑπὸ χλωρὰ πλέγματα φρίσσει.

- 11 Σίζον τὸ πνεῦμά του λεπτῶς,
ἐν ᾧ τὴν κόρην κατεφίλει,
ἔλεγες ὅτι καὶ αὐτὸς
διὰ τὸ κάλλος της ὠμίλει.

- 12 Ἡ ἀκτὶς τρέμει τοῦ φωτός,
εἰς βλέμμα πίπτουσα ρεμβῶδες·
τρέμων, δακρύει καὶ ὁ λωτὸς
ἐφ' οὗ πατοῦν παρθένου πόδες. . .

- 13 Ἐὰν ἡ φύσις ἀπαθῇ
καὶ σκυθρωπὸν τούτην γεννώσῃ,
ἔλαθε, πῶς θὰ δυνήθῃ
νὰ τὴν ὑμνήσῃ θνητοῦ γλῶσσα;

- 14 ὦ, πῶς ἐκφράζεται ψυχρῶς
ἡ ὑψηλή της σοβαρότης!
κράμα χιόνος καὶ πυρὸς
εἶν' τῆς μορφῆς της ἡ λαμπρότης!
- 15 Τὸ μεταξὺ τῶν ὀφθαλμῶν
καὶ τῶν μελαίνων της ὀφρύων
θαρρεῖς πῶς χύνει ποταμὸν
φλογὸς εἰς πέλαγος δακρύων.
- 16 Τί μέτωπον! ὥς οὐρανός,
θείαν γλυκύτητα σταλάζων!
τί ἄγνόν στόμα! εὐγενῶς
τὴν ἀθωότητα ἐκφράζον!
- 17 Ἄνω τὰ βλέφαρα κρατεῖ,
καὶ ὑποθέτεις πῶς ὁ θόλος
τοῦ οὐρανοῦ, τὴν γῆν πατεῖ
καὶ οὐρανὸς εἶν' ἡ βουκόλος.
- 18 Καθὼς ἀκτῖνες φωταυγεῖς
διέρχονται διὰ σκιάδων,
οὕτ' ὠραῖζει τὸ ἐγγὺς
πυκνὸν συσκίασμα φυλλάδων.
- 19 Κάθητ' εἰς χλόην ἀφελῶς,
ἐνθα τὸ ρεῦμά του κυλίζει
ρύαξ, τὴν ἄμμον ἀπαλῶς
ἐν ᾧ μὲ ἔσματα κτενίζει.
- 20 Τὴν κρατοῦν ἄρα λογισμοί,
ἐν ᾧ τὰ μέλη της ἐκτείνει;
τοῦ ρεμβασμοῦ της εἶν' ἡ ἀκμή
ἄρα γ' ἡ τάσις της ἐκείνη;
- 21 Ἀραιὸν νέφος τὴν λαμπρὰν
σελήνην ὥσπερ στεφανώνει,
οὕτως ὁ ὕπνος ἀμυδρὰν
σκιάν 'ς τὸ ὄμμα της ἀπλώνει.
- 22 Βαβαί! τί θεὰ μαγικὴ
εἶναι ἐκείνη ἡ μορφή της,
ὄντες εἰς πέλαγος γλυκὺ
βεβυθισμέν' οἱ λογισμοί της!
- 23 Ἐν ᾧ λοιπὸν οὕτως ὕπνει,
ἀπὸ τὸ κέντρον τῆς κοιλάδος
ἐπ' αὐτῆς κύπτων ἀγρυπνεῖ
εἰς βελοφόρος κέδρου κλάδος.
- 24 Νέος βοσκὸς μὲ σεβασμὸν
αἴφνης τὴν βλέπει κ' εὐλαβεῖται,
ὥς εὐλαβεῖται τις βωμὸν
ἐν ᾧ πατοῦν μόνον Λευΐται.
- 25 Φιιδρότητος βουκολικῆς
τὰ ὄματά του ἔχων πλήρη,
- κ' ὄρατος. . . Ἔρως ὁ γλυκὺς
εἰς τὰ ἐντὸς του ἐπλημμύρει.
- 26 Ποίαν ἠσθάνθη ταραχὴν
εἰς τὴν καρδίαν του ὁ νέος,
τὴν βοσκὸν βλέπων μοναχὴν
εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ Μορφέως!
- 27 Καίτοι πῦρ ἔτρεφε φρικτὸν,
ἐμπρός της κόσμιος ἐστάθη·
καὶ τ' ἐμπαθῆς, ἀκινήτων
ἐκράτει ἔνδον του τὰ πάθη.
- 28 Τὴν τρυφερὰν αὐτοῦ ψυχὴν
αἰσθημα πόθου καὶ τοι φλέγει·
καὶ τοι σφριγῶν, μὲ στοναχὴν
συντριβεῖς ἐνδοθέν του, λέγει·
- 29 — Ἄν ἱερόσυλος τολμῶν
νὰ πλησιάσω τὴν περθένον,
τῶν νεαρῶν μου ὀφθαλμῶν
ἔστω τὸ φῶς ἡμαυρωμένον.
- 30 Ἄν ὅμως μόνον θεωρῶ
τὸ πρόσωπόν της τάχα σφάλλω,
τὸ βλέμμ' ἀφοῦ δὲν ἤμπορῶ
νὰ μετατρέψω εἰς ὄν ἄλλο! —
- 31 Ἀλλ' εὐθύς, ἐκραξε, πλανῶν
περὶ αὐτὸν τὰ ὄμματά του·
— ὄψις τοσούτων κελλονδῶν,
ὄχι θνητῆς, εἶν' ἀθανάτου.
- 32 Βαβαί! ὅποια παρσία!
τῆς κοιμωμένης, ὦ, μαγεία!
ἴσως πρὸς τέρψιν της θεὰ
ἦλθε 'ς τὸ δάσος οὐρανία.
- 33 Ὅποια λάμψις οὐρανοῦ!
Θεέ, ὁ βόστρυξ ὁ παμμέλας
ἀντὶ σκιάσμετος πυκνοῦ,
μᾶλλον θαμβὸν παρέχει σέλας!
- 34 Κάτω τοῦ βόστρυχος γλυκὺ
φίλημα ἐν ἅν τις ἀρπάξῃ
κ' ἐκπνεύσῃ πάραυτ' ἀπ' ἐκεῖ
εἰς παραδείσους θὰ πετάξῃ.
- 35 Ὁ ἱερός, ναί, ἀσπασμὸς
τιθεῖς εἰς πρόσωπον παρθένον,
εὐλαβῆς εἶναι σεβασμὸς,
εἶναι δικαίωμα ποιμένων.
- 36 Ὁ ἀσπασμὸς, ναί εἰς Θεὸν
ἀφοῦ νομίμως ἐπεβλήθη,
θὰ ἀσπασθῶ τὴν παρειὰν
ἐκείνης. — Εἶπε κ' ἐκινήθη.

- 37 Κλίνει . . . ἀπέχει εὐλαβῶς . . .
φρίττει, ἐμπρός της κάμπτων γόνυ,
μὴ καὶ τὴν ψαύση ἀσεβῶς·
μόνον τὸν τράχηλον ἀπλόνει.
- 38 Ὁ θύτης τρέμων, εἰς βωμὸν
εἰδῶλου ἐμπροσθεν, ὡς κλίνει,
οὐτ' ὁ βοσκὸς μετὰ σπασμῶν
κλίνων, τὰ χεῖλη του ἐκτείνει.
- 39 Μᾶλλον τὸν ἄνεμον παρὰ
τὴν παρειὰν φθάνει ἐκείνης,
τρέμων, φιλεῖ καὶ ἤχηρά,
ἐν αὐτῇ ἀφίνει εὐφροσύνης.
- 40 Ἀλλ' ἡ θερμὴ αὐτοῦ πνοὴ
μὲ τὸ φιλὶ ἅμα ἐχύθη,
εὐθὺς ἡ κόρη ἐννοεῖ,
ὅτι λαθραίως ἐφιλήθη.
- 41 Καὶ εἰς τοῦ «ὦ» τὴν προφορὰν
ἤνοιξ' εὐθὺς τὰ ὄμματά της,
ὥσαν βολὴν καυματηρὰν
νὰ εἶχε λάβ' ἡ παρειὰ της.
- 42 Ἰδ' ἔτι χύνοντα πνοὴν
τὰ φαρμακεύσαντ' αὐτὴν χεῖλη,
ἢ ἐθάρρει, ὅτι τὴν ζῶν
αὐτῆς κακὸς ὄφιν ἤπειλει,
- 43 Τί φοβερὰ ἡ προσβολή!
πόσον ὁ πόνος φρικαλέος,
ἀπὸ παρθένου τὸ φιλὶ
ὅταν ἀρπάζεται λαθραίως!
- 44 Κραυγὴν ἀφίνει ἀλγεινὴν
μετὰ λυγμῶν ἢ βουκολίσκη,
ὥς ἀποπνίγει τὴν φωνὴν
λυγμὸς εἰς ὃν ποῦ ἀποθνήσκει.
- 45 Πλὴν μὲ ἐκείνην τὴν κραυγὴν
πῶς δὲν ἐξῆλθεν ἡ ψυχὴ της! . . .
Πῶς καίει! ἄχ! Οὕτω πληγὴν
ἀνοίγ' εἰς σάρκας ἢ πυρίτις.
- 46 Κλαίουσα, λέγει·—Τὸ φιλὶ
εἰς πηγὴν ἔλκουσ μετεβλήθη,
ἀφ' οὗ ἐκεῖνο ὡς βολή,
ἐς τὴν παρειὰν μου ἐκολλήθη.
- 47 Μὲ καίει, καίει . . . τὴν ψυχὴν
ἄς μὲ ἀφήρει καὶ ὁ Πλάστης. —
Οὕτως ἐκφράζεται εὐχὴν,
οὕτως ἐκχύνει τὰς ἀράς της.
- 48 Ἀρὰς ἐκχύνει καὶ ὁ βοσκὸς
χάριν φιλήματος ἀθώου·

- πλὴν μᾶλλον εἰν' σπαρακτικὸς
κλαυθμὸς παρθένου μετὰ γόου.
- 49 Λαμβάν' ἡ τάλας τὴν πληγὴν
καὶ εἰς τὸν δρυμὸν ὀρμᾷ θρηνοῦσα,
καὶ ὕδατος ζητεῖ πηγὴν,
παράφρων, οὕτω μονωδοῦσα·
- 50 — Μὲ καίει! ἄχ! Εἰς τὰ ψυχρὸν
ὕδωρ ποθῶ νὰ τὴν βυθίσω. —
Καὶ κινεῖ βῆμα σταθερὸν,
φρίκην ἀφίνουσα ὀπίσω.
- 51 Φθάνει τὸν ῥύακα ἐκεῖ,
— Μὲ καίει, ἄχ! Θεέ μου, νύσσει!
τὸ ὕδωρ τοῦτο δὲν ἀρκεῖ
τὸν θριμὺν πόνον μου νὰ σβύσῃ. —
- 52 Λέγει καὶ εὐθὺς ὡς ἀτραπὴ,
ἀφίνει τρέχουσα, τὰ δάση·
διότι τόσον ἐντροπὴ,
ὡς αἰχμὴ ξίφους τὴν σπαράσσει.
- 53 Καθὼς εἰς ἄνδρα γεωργὸν
ὀρμοῦν αἱ μέλισσαι εἰς σμήνην,
τὸν μελισσῶν' αὐτὸς τρυγῶν,
τότε τὸ μέλη του ἀφίνει·
- 54 Φεύγων δ' ἂν εἶχε κινηθεῖ,
ἔτι μὴ φέρων ἄλλα κέντρα,
προστρέχει, ὅπως φυλαχθῇ,
κάτω εἰς λίθους καὶ εἰς δένδρα·
- 55 Πλὴν τρέχων ὅθεν καὶ ἂν περᾷ,
τὸν ἑαυτὸν του ὅπως σώσῃ,
πετᾷ ἐκεῖναι μὲ πτερὰ
ἀνηλεῶς δὲ τὸν κεντῶσι.
- 56 Οὕτως ἐν μέσῳ τῶν κρημνῶν
καὶ ἡ βοσκοπούλα ἀπὸ καῦμα
καταδιώκετ' ἀλγεινὸν,
εἰν' δὲ ἀνίατον τὸ τραῦμα.
- 57 Ἀλλὰ ποῦ τρέχει ἡ ἀγνή,
κρίμα! βοσκὸς, ἐμώλωπίσθη·
εἰς μώλωπας πλὴν δὲν πονεῖ·
πονεῖ ἐκεῖ ἐνθα ἐπρίσθη.
- 58 Ἄνθη, πῶς θέλετ' ἀνεχθῇ
ποτὲ ἀπώλειαν τριαύτην,
στέμμα ἀφοῦ δὲν θὰ πλεχθῇ
ἀπὸ τὴν κόρην πλέον ταύτην;
- 59 Ἄρωμα πλέον τοῦ λοιποῦ
εἰς γελαστάς θέλετε δώσει,
ὄψιν παρθένου σκυθρωποῦ
πλέον δὲν θέλετε μυρώσει.

- 60 Δὲν τὴν λυπεῖσθε φοβεροὶ
κρημνοί, σεῖς βάτοι τὴν κεντᾶτε;
σπαράσσοντές την, ὦ σκληροί,
τὸ ἄγνόν αἵμά της τρυγᾶτε;
- 61 Πηγῶν δὲν κλαίετε ῥοαί;
δὲν τὴν πονεῖτε βράχοι, ὄρη;
Κἂν σεῖς εἰπῇτέ την, πνοαί,
— Στάσου, ἀθῶος εἶσαι, κόρη.
- 62 Στάσου, μὴ τρέχῃς νὰ χαθῇς,
ὁρμὴν τὴν ἄφρονά σου στείλῃς·
Στάσου, ὥς πρὶν νὰ μυρωθῇς·
σ' ἀκολουθοῦμεν πισταὶ φίλοι.
- 63 Θέλγητρον ἔχεις ζηλευτόν,
σοὶ πρέπει, νύμφη, νὰ κοσμήσῃς
καλοῦ νυμφίου τὸν παστὸν,
σοὶ πρέπει θρόνος βασιλίσσης.
- 64 Ἄνθη σοὶ πρέπει νὰ στεφθῇς,
ἀγνή παρθένη, ὄχι κῦμα
εἰς ὃ ὑπάγεις νὰ ῥιφθῇς,
ὅχ' εἰς κρημνοὺς ἔρημον μνημα.
- 65 Θάνατος ὄχι. Ἄν σκληρὸς
δαίμων ποτὲ σὲ βαρκανώσῃ,
ἄχ! τότε ἡ χάρις πενθηρῶς
πρέπει εἰς νὰ σαβανώσῃ.
- 66 Πρέπει εἰς μνημα σκιερὸν
νὰ σὲ καλλύπτουν χλωροὶ κλάδοι,
κ' ἀπαύστως ἄσμα θλιβερόν
ἡ ἀηδὼν πρέπει νὰ ᾄδῃ. »—
- 67 Πνοαὶ εἰπῇτέ την, — ἰδὲ
χορὸν παρθένων χρυσομάλλων. . .
πῶς γλυκεῖς φεύγουν αἱ ὦδαι
ἀπὸ τὸ στήθος των τὸ πᾶλλον.
- 68 Μὲ γοργὰ βήματα ποδὸς
πῶς συνεχῶς σῶμα κινουσί,
πῶς εἰς τὴν γῆν μανιωδῶς
ἄνθη ἄβρὰ καταπατοῦσι.
- 69 Κι' ἔσον ὃ ποῦς των τὰ πατεῖ,
τόσον ἡ γῆ εὐωδιάζει.
Ἡ κόρ' ἡ μᾶλλον γελαστή,
μῦρον πλειότερον συνάζει.
- 70 Ποτὲ εἰς βλέμμα σκυθρωπὸν
ὁσμὴν δὲν χύνουσι γλυκεῖαν.
Ὁ γέλως εἶν' ὃ ἀποσπῶν
ἀπὸ τὰ ἄνθη εὐωδίαν.
- 71 Εἶν' εὐτυχεῖς αἱ γελασταὶ . . .
Στάσου, δὲν θέλει μῦρον δῶσει

- ἄνθος εἰς αἴσθησιν ποτὲ,
ἂν μὴ τὰ χεῖλη μειδιῶσι. »—
- 72 Αὔρα εἰπέ την . . . Ἄλλ' αὐτὴ
τὰς φρένας ἔχασεν ἀπάσας·
ἄχ! τὴν ὁρμὴν της δὲν κρατεῖ.
Τίς ὁ Θεὸς ὃ ταύτην πλάσας!
- 73 Ὑδωρ ζητεῖ νὰ βυθισθῇ,
ὅπως τὴν φλόγα της κορέσῃ.
Ἄλλ' οὐδ' ἡ Στύξ θά δυνηθῇ
ποτὲ φιλὶ νὰ ἀποσβέσῃ.
- 74 Μόλις αἰσθάνεται πνοὴν
καὶ — Ἄρ' αὐτὴ θά μὲ μυρώσῃ;
ἡ μὲ τὴν λάλον της βοὴν
τὸ μυστικὸν θά προδώσῃ;—
- 75 Λέγει καὶ τρέχει. Ὡς βληθεῖς
μὲ κεραυνόν, πίπτει ὁ βράχος,
κι' αὐτὴ εἰς φάραγγας βαθεῖς
μὲ τὸ αὐτὸ φέρεται τάχος.
- 76 Καὶ τρέχει, τρέχει. . . Ἐννοεῖ
τὴν συμφορὰν αὐτῆς ὁ Ἔρως
κ' εὐθὺς τὰς πτέρυγας κινεῖ,
πετῶν ταχὺς ἐκ τοῦ αἰθέρος.
- 77 Κ' ἡ Ἀφροδίτη βοηθεῖ
τὴν χρυσὴν ζώνην της κινουσα,
καὶ τὸν υἱὸν αὐτῆς ὠθεῖ,
τὰς πτέρυγας τοῦ ἐμψυχοῦσα.
- 78 Κράζων δὲ λέγει ὁ γλυκεὺς
Ἔρως τοιαῦτα, — Στάσου, στάσου,
κόρη, τὸν Ἔρωτ' ἀδικεῖς,
κρίμα 'ς τὰ κάλλη τὰ φρικτά σου!
- 79 Ἄν πέσης, μῦρον τὰς βοσκούς
πῶς θέλει πλέον θυμιάσει;
πῶς εἰς θαλάμους νυμφικούς
θέλει ποτὲ εὐωδιάσει;
- 80 Εἰς βοσκὸν δὲν εἶν' ἐντροπὴ,
φιλὶ καλοῦ βοσκοῦ νὰ φέρῃ·
χαρὰ, τίς θέλει ποτ' εἰπῇ,
εἰν φιλὶ δὲν ὑποφέρῃ;
- 81 Στάσου ἐν νέον ἂν τεθῇ
εἰς τὰς γλυκεῖας παρειάς σου,
τὸ παλαιὸν θ' ἀποσβεσθῇ·
θὰ λησμονήσῃς ὅλα, στάσου. »—
- 82 Πλὴν καὶ τοῦ ἔρωτος πολὺ
εἶν ταχύτερα ἡ παρθένος,
ἀφ' ἧς ἡρπάγη τὸ φιλὶ
διὰ κλοπῆς ὑπὸ ποιμένος.

- 83 Θεὸς εἰς τρέξιμον θνητὴν
ἀδυνατῶν νὰ καταβάλλῃ,
τόξον καὶ βέλη καὶ αὐτὴν
τὴν βελοθήκην ἀποβάλλει.
- 84 Καὶ μὲ ταχύτητά βολῆς,
πατῶν ἀέρος πνοὴν ψαύει,
τῆς ποιμενίδος τῆς καλῆς
ὅπως τὸν ὀλεθρον προλάβῃ.
- 85 Μάτην, πλὴν, μάτην· οὐδ' ἰσχύς
Θεοῦ τολμᾷ ποτε νὰ φθάσῃ
τόσσην σφοδρὰν ὁρμὴν ψυχῆς,
ἣν πῦρ ὑπέρτατον σπινθίσσει.
- 86 Οὐδὲν, οὐδὲν ποτε κραταῖ
τὸ ὄν, ὃ θλίψις κατατρέχει.
Ὅστις τὸν θάνατον ποθεῖ,
οὕτω μὲ φρίκης ὁρμὴν τρέχει!
- 87 Οὕτως ὃ ῥύαξ εἰς βαθὺ
χάσμα τὸ ὕδωρ του κρημνίζων,
ἀκράτητος ἀκολουθεῖ
τοὺς καταρράκτας του ἀφρίζων!
- 88 Τρέχουσα, αἶφνης, ἄχ! θεέ!
διὰ ῥυμῶν φθάνει ἀδάτων
τὸν ποταμὸν, ἐνθα, ῥοαὶ
ἀπαίρων φρίσσουσιν ὑδάτων.
- 89 Τότε παράφρων, — «δροσερὰ
ὑδατα, ναὶ, αὐτὰ δροσίζουν.» —
εἶπεν, ἰδοῦσα φοβερὰ
τὰ κύματά του νὰ ἀφρίζουν.
- 90 Ἡ τάλας ἄνευ δισταγμοῦ,
τί αὐταπάρνησις γενναία!
μετ' ἀκορέστου ὀφθαλμοῦ
σκοπεῖ τὰ πάθη φρικαλέα.
- 91 Πρόσω χωρεῖ. Ἀλλ' ὃ ποιμὴν
ὃ τὸ φιλὶ κλέψας λαθραίως
πλέον ταχὺς εἰς τὴν ὁρμὴν
καὶ τοῦ Θεοῦ τὴν φθάνει τέως.
- 92 Καὶ τὴν καλεῖ ἱκετευτικῶς,
φωνὰς προφέρων μετὰ γόων
καὶ λέγων, — «Στάσου, ὦν βοσκὸς,
ἔργον ἐτέλεσα ἀθῶον.
- 93 Τί κακὸν ἐπραξα σκληρὸν
πρὸς σέ; μὴ τρέχεις, οἴμοι, στάσου,
μὴ φθείρεις κάλλος ἀνθηρὸν,
κράτει ἄγνὰ τὰ βήματά σου.
- 94 Ἄρτι ἱστάμενος πρὸ σοῦ
παρεφερόμην ἀπὸ μέθην,
ἀλλ' ἐπαιδεύθην, μέχρις οὗ
εἰς φρικτὴν κόλασιν εὗρέθην.
- 95 Ἀλλ' εἴμ' ἀθῶος· πλὴν καὶ σὺ
ἀθωοτέρᾳ ἐμοῦ εἶσαι·
μηδενὸς χάριν, ὦ χρυσῇ,
ἂν οὕτω τρέχῃς, ἀδικεῖσαι.
- 96 Εἶχον σκληρῶς καταστραφεῖ
καὶ αἱ στιγμαὶ μου αἱ ἡμίσεις.
κί' ὅλ' ἡ ζωὴ μου θὰ ταφῇ
ἂν ἤδη δὲν μὲ συγχωρήσῃς.
- 97 Ἀλλ' ἂν ἐμὲ δὲν συγχωρήσῃς,
παρακαλῶ, κἂν ἐνθυμήσου,
πῶς ἔχεις ὥρας νὰ χαρῇς
τὰς γλυκυτέρας τῆς ζωῆς σου.
- 98 Στάσου· τὰ ἄνθη τῶν δασῶν
δὲν θέλουν δώσει εὐωδίαν,
εἰὰν ἐκεῖ κάλλος τὸ σὸν
δὲν χύσῃ λάμψιν ἐρασμίαν.
- 99 Τί θέλουν γίνεαι οἱ δρυμοί!
θὰ μείνουν ἔρημοι, φεῦ! στάσου,
τὸ πᾶν θὰ στένῃ, εἰὰν μὴ
παρευρεθοῦν τὰ θέλγητρά σου.
- 100 Ἀηδῶν δὲν θὰ κελαδῇ.
ἀλλ' ἂν ποτε στόμα ἀνοίξῃ,
θ' ἀκουσθῇ πένθιμος ᾠδὴ,
καὶ ἡ κοιλὰς ὅλη θὰ φρίξῃ.
- 101 Κλίνοντες κάτω κ' οἱ πιστοὶ
κῦνες πενθίμως θὰ οὐρλίσουν.
καὶ, σὲ ζητοῦντες κρεμαστοὶ
οἱ κλάδοι, κλαίοντες θὰ φρίσσουν.
- 102 Χαίνων θὰ κεῖτ' ἡμιτελὲς
ὃ καλαθίσκος, ἐν μοχθοῦσα,
ἐπλεκεις χθὲς ἐπιμελὲς . . .
θὰ κράξ' ἡ δάμαλις θρηνοῦσα.
- 103 Τίς δὲ ἀκούων τὸν κρωγμὸν
τῆς ὀρνιθός σου, ὅταν λείπῃς,
δὲν θὰ ἀφίση στεναγμὸν
διὰ τὴν μνήμην σου, ἐκ λύπης . . . » —
- 104 Λέγων αὐτὰ μετὰ κραυγῶν,
ἵνα τὴν σῶση προσεπάθει·
πλὴν μάτην. Ἐβλεπε ῥιγῶν
ὅτι ἐλπίς πᾶσα ἐχάθη.

- 405 Διότ' ἢ ἄφρων ὅλονέν
χωρεῖ ἐμπρὸς ἀπαραιμίλλως.
Πρὸς τῆς ἀθύσσου βῆμα ἐν
μόνον ἀπέμεινε τὸ χεῖλος.
- 406 Τότε ὀπλίζει τὸν βοσκὸν
τόλμης ἰσχύς ἐξ ἐνδομύχων·
πεῖθετ' εἰς ἓνα φυσικὸν
τῆς συνειδήσεώς του ἦχον.
- 407 Λέγων, — «Τί κέρδος ἂν πνιγῶ;
πρὸς τί, ἂν πρῶτος εὕρω μνημα;
πίπτων ἔς τὰ κύματα ἐγὼ,
μετ' ἐμὲ ἄλλο ἔχει κύμα.
- 408 Ἡ ποιμενὶς ὅπως σωθῇ,
πρέπει τὸ βάθος, ἄχ, ἐκεῖνο
τοῦ ποταμοῦ νὰ ξηρανθῇ.
Τὸ νερὸν ὅλον λοιπὸν πίνω.
- 409 Πίνω, ναί, ὅλα τὰ νερά
τοῦτο ποσῶς δὲν μὲ βαρύνει·
ὅλα τὰ φέρω ἐλαφρά
ἄρκει νὰ μὴ πνιγῇ ἐκείνη.» —
- 410 Λέγει, κ' εἰς βάραθρον βαθύ
πίπτων, τὸ ρεῦμα, ὡς ἐπόθει
αὐτὸς, ἀντὶ νὰ ξηρανθῇ,
ἤδη εἰς ἄβυσσον τὸν ὄθει.
- 411 Ἐν βλέμμα ὕστατον πλανῶν,
βλέπει τὴν κόρην νὰ παλαίῃ
μετὰ κυμάτων μελανῶν,
κράζουσιν ἔτι — «καίει, καίει,» —
- 412 Ἐσχάτη σκέψις εὐγενῆς
εἶχε τὸν νέον ἠλεκτρίσει·
ἴσως τὴν φθάσῃ, πρὶν ῥανὶς
νεροῦ ἔς τὰ στήθη της εἰσδύσῃ.
- 413 Σχίζει τὰ ὕδατα, ἄφρων
πτύων, τὰ κύματα ἀνοίγει,
πρὸς τὴν παρθένον προχωρῶν·
ἀλλ' ἢδ' ἢ τάλαινα ἐπνίγη.
- 414 Διότι εἶχε καλυφθῇ
ἀπὸ ἀφρώδης ἤδη κύμα·
— «αἶ, τὴν αὐτὴν θὰ λαθῇ,
κ' ἐγὼ ποθῶ τοιοῦτον μνημα.» —
- 415 Εἶπε, καὶ ἄφησεν ἐκὼν,
ὅπως ἡ δῖνῃ τὸν σπαράξῃ·
ἀφ' οὗ ἠπόρει τὴν βοσκὸν
ἐκ τοῦ πνιγμοῦ πῶς ν' ἀπαλλάξῃ.

ΑΠΟΦΟΡΑ.

ΑΦΟΡΙΣΜΟΙ. Ἡ ὑπερβολικὴ αὐστηρότης καὶ σλη-
ρότης τῶν τρόπων, ἡ ἐνίοτε εἰς τὴν ἀγωγὴν καὶ ἀ-
νατροφὴν τοῦ ἀνθρώπου ἐφαρμοζομένη, δύναται,
ὡς καὶ τὰ ἐναντία καὶ πᾶν ἐν γένει ὑπέρμετρον, νὰ
ἐπενέγκῃ ὅλως ἄλλοιαι παρὰ τὰ σκοπούμενα καλὰ
ἀποτελέσματα· δύναται νὰ ἔχῃ ὀλεθριωτάτας συ-
νεπείας καὶ νὰ παραγάγῃ κινδύνους ἀπροσδοκίτους.
Ὅσον δὲ πνευματωδέστερος ἦναι ὁ ἀνατρεφόμενος
καὶ τὴν καρδίαν εὐγενέστερος, τόσον καὶ προσεκτι-
κωτέρας, ἐπιμελεστέρας καὶ ἐπιτηδαιοτέρας δεῖται
ἀγωγῆς· καὶ μᾶλλον ὁ ἥπιος καὶ γλυκύς ἢ ὁ τρα-
χὺς καὶ δριμύς τῆς ἀνατροφῆς τρόπος εἰς τοῦτον
ἐφαρμοστέος· διότι ὁ ἐναντίος μετ' ἐπιμονῆς καὶ
πείσματος μάλιστα κακῶς ἐφαρμοζόμενος, διεξεγεί-
ρει καὶ ὑπερερεθίζει τὴν εὐαίσθητον καὶ φιλότιμον
τοῦ ἀνατρεφομένου ψυχὴν, κατεξανιστὰ τὰ ἐν αὐτῇ
καθεύδοντα πάθη, ἐξάπτων δὲ αὐτὰ εἰς μέγαν βαθ-
μόν, καὶ ν' ἀποθηριώσῃ μάλιστα δύναται ἐκείνον, ὃν
ἐσκόπει νὰ μορφώσῃ προσηκόντως ἐκπαιδεύων. Ὅθεν
δίκαιον, δίκαιον εἶχον λέγοντες οἱ παλαιοὶ σοφοί·
«Μηδὲν ἄγαν!» καὶ «πᾶν μέτρον ἄριστον, ὑπερβα-
σίαι δ' ἀλεγειναί.»

Οἱ διδάσκοντες εἰς τοὺς ἄλλους τὴν ταπείνωσιν
καὶ τὴν μετριοφροσύνην, εἶναι ἄρα γε αὐτοὶ, πρὸ
πάντων, ταπεινοὶ καὶ μετριοφρονες; Οἱ δὲ ἀξιούν-
τες νὰ ἐπιβάλλωσιν εἰς τοὺς ἄλλους ὅ,τι αὐτοὶ πρῶ-
τοι δὲν δύνανται νὰ ἔχωσι, πῶς πρέπει νὰ ἀποκα-
λῶνται, καὶ ποία εἶναι καὶ πόση ἄρα γε ἡ ἀληθὴς
ἠθικὴ ἀξία των;

Συνήθως οἱ ἐπιμονώτερον ἀπαιτοῦντες παρὰ τῶν
ἄλλων μετριοπάθειαν εἶναι αὐτοὶ οἱ πανουργότερον
ζητοῦντες — ὑπὸ τὴν ἄλλως ἠθικωτάτην ταύτην ἀ-
παίτησιν — νὰ καλύψωσι τὰς ἰδίας ὑπερμέτρους ἀξιώ-
σεις· καὶ οἱ ἀλαζονικώτατοι τῶν ἀνθρώπων οὐχὶ
σπανίως ἠξεύρουσι νὰ συνιστῶσιν εἰς τοὺς ἄλλους,
καὶ μάλιστα εἰς ἐκείνους, εἰς τοὺς ὁποίους μετ' ἐν-
δομύχου φθονερᾶς δυσαρρεσκείας διορῶσιν ἱκανότητα
τυχὸν ἴσην πρὸς τὴν ἰδικὴν των ἢ καὶ μείζονα, με-
τριότητα καὶ ταπεινοφροσύνην. Εἰς τοὺς τοιοῦτους
ἡ συνειδήσις τῆς ἀξίας τῶν ἄλλων συνεπάγεται πῶς
καί τι ἀλγεῖνδόν συναίσθημα οἶονεὶ προσβολῆς κατὰ
τῆς ἰδιωτικῆς των ἀξίας. Ὅθεν καὶ δοκιμὴ πρὸς ἄ-
μυναν, ἀπόπειρα ἀποκρούσεως τῆς προσβολῆς, εἶναι
ἡ ὑπ' αὐτῶν μετὰ μεγάλου καὶ ἐξαιρέτου μάλιστα
ζήλου γινομένη ἐκείνη σύστασις.